

## ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA POZIOM ROZSZERZONY

### Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza można uzyskać maksymalnie 50 punktów,
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych),
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający,
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu jest mowa w poleceniu,
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o pełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają logice udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

| Zadanie              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Model odpowiedzi                    | Schemat punktowania:                  |                        |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------|------------------------|
| numer zadania        | części zadania                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                     | punkty za poszczególne części zadania | punkty za całe zadanie |
| Część I (20 punktów) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                     |                                       |                        |
| 1.                   | 2. Solon<br>Przykładowa odpowiedź:<br>Autorem elegii jest Solon. Wymienione w utworze zasługi są jemu przypisane: wykupienie dłużników sprzedanych do niewoli, unieważnienie długów, nadanie niewolnym chłopom wolności.<br>Uwaga: Zdający w odpowiedzi może odwołać się do cytatów z utworu, wymieniając zasługi Solona, np.: „pierwszy zdjął zastawne słupy”, „wpierw niewolnica nędzna, wyzwolona dziś”, „jam wiele ludu wrócił sprzedanego precz”. | 1 punkt za dwie składowe odpowiedzi | 1                                     |                        |
| 2.                   | A.<br>W tekście 1. Oktawian August pomniejsza zakres swojej władzy, przedstawia ją jako zgodną z tradycją republiki, natomiast w tekście 2. Kasjusz Dion pisze, że cała władza w rzeczywistości należała tylko do Oktawiana Augusta.                                                                                                                                                                                                                   | 1                                   | 2                                     |                        |
|                      | B.<br>pryncypat                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1                                   |                                       |                        |

|     |    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                   |   |
|-----|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|---|
| 3.  |    | 1. Leonidas<br>2. Hannibal<br>3. Aleksander Macedoński                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi | 1 |
| 4.  | 1. | Węgrzy (Węgry)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | za trzy poprawne odpowiedzi       | 1 |
|     | 2. | Polacy (Polska)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                   |   |
|     | 3. | Rusini (Ruś)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                   |   |
| 5.  |    | hołd lenny (umowa lenna)<br>Książę cieszyński występuje jako lennik                                                                                                                                                                                                                                                                                  | za trzy poprawne pojęcia          | 1 |
| 6.  | A. | Niderlandy                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 1 punkt                           | 2 |
|     | B. | Tak, dane w tabeli pozwalają uznać poziom rozwoju Anglii z Irlandią za przeciętny biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia, która wg autora świadczy o poziomie rozwoju państw.                                                                                                                                                                          | 1 punkt                           |   |
| 7.  |    | XVI wiek<br><u>Przykładowe odpowiedzi:</u><br>- Dokument ten został wydany, aby zapobiec konfliktowi religijnemu.<br>- Dokument wydano, aby zachować pokój między ludźmi różnych wyznań: katolikami i protestantami.                                                                                                                                 | 1 punkt                           | 1 |
| 8.  | 1. | D                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | za trzy poprawne wskazania        | 1 |
|     | 2. | B                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                   |   |
|     | 3. | A                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                   |   |
| 9.  |    | Tekst 1 – powstanie listopadowe<br>Tekst 2 – powstanie styczniowe<br>Zdający powinien zauważyć, że:<br>w powstaniu listopadowym powstańcy dysponowali regularną armią zawodową kadrą oficerską i toczyli z Rosjanami regularne potyczki i bitwy, natomiast w powstaniu styczniowym główną siłę militarną powstańców stanowiły oddziały partyzanckie. |                                   | 1 |
| 10. |    | Polska Komisja Likwidacyjna<br>Ignacy Daszyński<br>Poznań                                                                                                                                                                                                                                                                                            | za trzy poprawne odpowiedzi       | 1 |
| 11. | A. | Wielki Kryzys (ekonomiczny/gospodarczy)                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1 punkt                           | 2 |
|     | B. | ropa naftowa                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1 punkt                           |   |
| 12. |    | 1. Tadeusz Kutrzeba<br>2. Zygmunt Berling<br>3. Władysław Anders                                                                                                                                                                                                                                                                                     | za trzy poprawne odpowiedzi       | 1 |
| 13. | A. | nazwa: referendum [ludowe]<br>rok: 1946                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 1 punkt<br>za obie składowe       | 2 |

|            |           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                              |          |
|------------|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|----------|
|            | <b>B.</b> | <u>Proponowane odpowiedzi:</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>– pokazanie bezsilności Mikołajczyka (PSL/opozycji)</li> <li>– ośmieszenie postulatów Mikołajczyka i jego propozycji głosowania odnośnie pierwszego punktu referendum</li> <li>– chęć ukazania nieodpowiedzialnego działania opozycji</li> <li>– wyeliminowanie PSL ze sceny politycznej</li> </ul> | 1 punkt                      |          |
| <b>14.</b> |           | Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce – 4<br>Początek pontyfikatu Jana Pawła II – 3<br><i>Wydarzenia czerwcowe</i> w Poznaniu – 2<br>Powstanie PZPR – 1<br>Obrady Okrągłego Stołu – 5                                                                                                                                                                                     |                              | <b>1</b> |
| <b>15.</b> | <b>A.</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Konfederacja barska</li> <li>- Insurekcja kościuszkowska (powstanie kościuszkowskie)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                  | 1 punkt<br>za dwa wydarzenia | <b>2</b> |
|            | <b>B.</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- rewolucja 1905 roku (wydarzenia 1905 roku)</li> <li>- Bitwa Warszawska/Cud nad Wisłą</li> <li>- atak ZSRR na Polskę w 1939 roku</li> <li>- mord katyński</li> </ul>                                                                                                                                                              | 1 punkt<br>za oba wydarzenia |          |

| Zadanie               |                | Model odpowiedzi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Schemat punktowania:                  |                        |
|-----------------------|----------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|------------------------|
| numer zadania         | części zadania |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | punkty za poszczególne części zadania | punkty za całe zadanie |
| Część II (10 punktów) |                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                       |                        |
| 16.                   |                | Wrocław (Partynice), Kalisia (Kalisz), Łojewo, Zamkowa, Krusza                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1 punkt za trzy miejscowości          | 1                      |
| 17.                   |                | Traktat w Tylży, 1807 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1 punkt za obie informacje            | 1                      |
| 18.                   |                | Traktat wersalski, 1919 r.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1 punkt za obie informacje            | 1                      |
| 19.                   | A.             | Francja, USA, Wielka Brytania (Anglia), [Włochy]                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1 punkt za wskazanie państw           | 3                      |
|                       | B.             | <ul style="list-style-type: none"><li>- podkreślenie, że Gdańsk jest miastem niemieckim</li><li>- stwierdzenie konieczności spełnienia oczekiwań mieszkańców Gdańska, którzy dążą do połączenia z Rzeszą</li><li>- podkreślenie konieczności połączenia Rzeszy z Prusami Wschodnimi (dostępu do pruskiej prowincji)</li></ul> Dopuszcza się odpowiedź, w której zdający stwierdzi, że Hitler w swojej argumentacji zwraca uwagę na konieczność naprawienia krzywdy wersalskiej. | 1 punkt                               |                        |
|                       | C.             | <u>Przykładowe odpowiedzi</u><br>Hitler w przemówieniu: <ul style="list-style-type: none"><li>- przerzuca odpowiedzialność za zaistniałą sytuację na ustalenia wersalskie</li><li>- kreuje się na obrońcę pokoju</li><li>- przedstawia siebie jako osobę życzliwą Polakom</li><li>- swoje propozycje przedstawia jako jedyne i/lub najlepsze</li></ul>                                                                                                                          | 1 punkt                               |                        |
| 20.                   | A.             | <ul style="list-style-type: none"><li>- podkreślenie historycznych praw do Pomorza – województwo pomorskie jest historycznie związane z Polską</li><li>- związek z Polską gwarantuje Gdańskowi rozwój gospodarczy (Polska gospodarka gwarantem rozwoju Gdańska)</li></ul>                                                                                                                                                                                                       | 1 punkt za jeden argument             | 3                      |
|                       | B.             | Rząd polski proponuje ustępstwa wizowe i celne dla Niemców chcących udać się do Prus Wschodnich.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1 punkt                               |                        |

|            |           |                                                                                                     |                                 |          |
|------------|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|----------|
|            | <b>C.</b> | W Gdańsku przeważa ludność niemiecka, a w województwie pomorskim (Pomorze Gdańskie) ludność polska. | 1 punkt                         |          |
| <b>21.</b> |           | Adolf Hitler: korytarz<br>Józef Beck: województwo pomorskie                                         | 1 punkt<br>za dwa<br>określenia | <b>1</b> |

**CZĘŚĆ III (20 punktów)****Zadanie 22.****Temat I**

| <b>Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Punkty</b>  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b><u>I poziom</u></b><br>Zdający poprawnie umieścił temat w czasie i przestrzeni. Podał jedynie kilka informacji świadczących o tym, że zrozumiał temat; podał kilka nie zawsze uporządkowanych przyczyn i następstw omawianego zagadnienia.                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>1–5</b>     |
| <b><u>II poziom</u></b><br>Zdający poszerzył ujęcie tematu; w porządku chronologicznym przedstawił podstawowe informacje; wykazał się rozumowaniem historycznym – podał niektóre przyczyny i skutki; dostrzegł podstawowe etapy walk o przynależność Pomorza Gdańskiego do Polski. Podjął próbę ich omówienia – charakterystyki. Omówił znaczenie odzyskania dostępu do morza.                                                                                                                                                           | <b>6–10</b>    |
| <b><u>III poziom</u></b><br>Zdający dokonał trafnej selekcji faktów, które wykorzystał w charakterystyce omawianego zagadnienia; temat przedstawił w ujęciu dynamicznym; dostrzegł najważniejsze etapy i uwzględnił cezury, przedstawił zabiegi zbrojne i dyplomatyczne (wojny i procesy) o Pomorze. Odniósł się do politycznych i gospodarczych aspektów zagadnienia. Omówił rolę kolejnych władców w walce o Pomorze Gdańskie (od Władysława Łokietka do Kazimierza Jagiellończyka). Wyjaśnił znaczenie odzyskania Pomorza dla Polski. | <b>11– 15</b>  |
| <b><u>IV poziom</u></b><br>Zdający scharakteryzował politykę Polski wobec walk o odzyskanie Pomorza Gdańskiego, popierając swój wywód starannie dobraną faktografią. Odniósł się do najważniejszych aspektów omawianego zagadnienia, dostrzegł kontekst międzynarodowy, aspekty wewnętrzne polskie powiązał z sytuacją zewnętrzną – sformułował wnioski. Odniósł się do ocen omawianego zagadnienia w historiografii.                                                                                                                    | <b>16 – 20</b> |

Przy przyznawaniu punktów na określonym poziomie w zadaniu rozszerzonej odpowiedzi egzaminator będzie uwzględniał również: poprawność językową i stylistyczną oraz estetykę pracy.

**Temat II**

| <b>Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>Punkty:</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| <b><u>I poziom</u></b><br>Zdający poprawnie umieścił rozważania w czasie i przestrzeni; podał jedynie kilka informacji świadczących o zrozumieniu tematu: wojny polsko –szwedzkie, rywalizacja Rosji o zdobycze nadbałtyckie, utrata przez Polskę dostępu do Bałtyku w wyniku rozbiorów. Podał kilka, nie zawsze uporządkowanych, przyczyn i następstw omawianego zagadnienia.                                                                                                                                                                                                    | <b>1 – 5</b>   |
| <b><u>II poziom</u></b><br>Zdający poszerzył ujęcie tematu; wykazał się znajomością podstawowej faktografii związanej z tematem, dostrzegł główne związki przyczynowo-skutkowe doprowadzające do zmian układu sił nad Bałtykiem w omawianym okresie. Zamieścił najważniejsze informacje dotyczące rywalizacji o Inflanty, walk o ujście Wisły, „potopu szwedzkiego” w okresie wojen polsko-szwedzkich, a także odniósł się do zmian terytorialnych w XVIII wieku (wojna północna, skutki rozbiorów Polski z uwzględnieniem nadbałtyckich ziem utraconych na rzecz sąsiadów).      | <b>6 – 10</b>  |
| <b><u>III poziom</u></b><br>Zdający dokonał trafnej selekcji faktów, które wykorzystał w charakterystyce omawianego zagadnienia; temat przedstawił w ujęciu dynamicznym; dostrzegł zmiany w pozycji wszystkich stron rywalizujących o Bałtyk i ukazał ich znaczenie dla układu sił w tym regionie Europy. Odnosił się do politycznych, gospodarczych aspektów zagadnienia (rola terenów nadmorskich, wyniszczenie ziem Rzeczypospolitej, będące skutkiem wojen, ocenił skutki poszczególnych rozbiorów dla gospodarki polskiej).                                                  | <b>11 – 15</b> |
| <b><u>IV poziom</u></b><br>Zdający scharakteryzował wszechstronnie zagadnienie. Omówił genezę i konsekwencje rywalizacji o Bałtyk w XVII i XVIII w. Scharakteryzował politykę i sytuację Polski wobec ekspansji Szwecji i Rosji, starannie dobrał faktografię; odniósł się do najważniejszych aspektów zagadnienia – dostrzegł kontekst międzynarodowy, aspekty wewnętrzne polskie powiązał z sytuacją zewnętrzną – ukazał problem bałtycki jako wypadkową stosunków międzynarodowych; sformułował wnioski, odniósł się do ocen zagadnienia polityki bałtyckiej w historiografii. | <b>16 – 20</b> |

Przy przyznawaniu punktów na określonym poziomie w zadaniu rozszerzonej odpowiedzi egzaminator będzie uwzględniał również: poprawność językową i stylistyczną oraz estetykę pracy.